

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Waclaw
Nazwisko: Krzywiec
Miejsce urodzenia: Petersburg
Data urodzenia: 19-10-1908
Imię ojca: Aleksander
Imię matki: Aleksandra
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Teczka akt personalnych oficera zawodowego
Wacława Krzywca. Od 1931 do 1932 był dowódcą III
plutonu 2 Kompanii w Kadrze Szereg. Floty. W 1932
roku odbywał kurs aplikacyjny na ORP „Bałtyk”. W
latach 1932-1933 był oficerem wachtowym na ORP
„Mazur”, następnie w latach 1933-1934 na ORP
„Piłsudski”. W latach 1934-1945 został awansowany
do stopnia porucznika marynarki i pełnił służbę na
ORP „Wicher”, jako oficer artylerii. Od 1935 do 1937
był dowódcą baterii 32 i 33 Dywizjonu Artylerii
Nadbrzeżnej Hel. Następnie, od 1937 do 1939 był
pierwszym oficerem artylerii na ORP „Wicher”. Od
01.06.1939 do 02.10.1939 dowódca baterii plutonu
na II M.D.A.Pl. Hel. 02.10.1939 wzięty do niewoli na
morzu. W niewoli przebywał do 30.01.1945. Po
powrocie pozostawał bez zajęcia do 07.07.1945
kiedy to został powołany do wojska. Odznaczony
orderem Virtuti Militari V kl., Medalem „Zwycięstwa i
Wolności”, Medalem „Za Odrę Nysę i Bałtyk” i
„Odznaką Grunwaldzką”. Od 1945 roku pełnił różne
funkcje, m.in. w plutonie oficerów rezerwy w I
Batalionie Morskim, był I Zastępcą Komendanta w
Gdyni w Sztapie Marynarki Wojennej. 22.07.1946
został awansowany do stopnia komandora
podporucznika. Od 1946 do 1947 był Szefem
Oddziału Okrętów Pom. i Przystani w Dowództwie Gł.
Portu, od czerwca do lipca 1947 Komendantem Portu
Woj. w Gdyni w Komendzie PW Gdynia, od lipca
1947 do 1949 Dowódcą ORP „Błyskawica”, od 1949
do 1951 Zastępcą w Dywizjonie Ścigaczy, od lutego
do końca czerwca 1951 Szefem Tyłów OWR Głównej
Bazy. Od 01.07.1951 pozostawał „w dyspozycji
MON” w związku z trwającym śledztwem. 22.11.1951
przeniesiono go do rezerwy, a 12.08.1952 skreślono
z ewidencji oficerów. Wyrokiem Wojskowego Sądu
Najwyższego (Sn. 15/52) z 12.07.1952 został uznany
winnym udziału w konspiracyjnej organizacji
dywersyjno-szpiegowskiej w Marynarce Wojennej i
skazany na karę dożywotniego więzienia z utratą
praw publicznych i obywatelskich praw honorowych
na 5 lat. Zgromadzenie Sędziów Najwyższego Sądu
Wojskowego (Zg.R.13/52) z 12.08.1952 nie
uwzględniło skargi rewizyjnej i wyrok utrzymało w
mocy.

IPN BU 1842/278 (34/54/2159).

Akta Rozpracowania Pojedynczego (ARP) krypt. „Alkoholik” nr rej. 1037 prowadzonego od 05.04.1950 do 14.08.1952 przez Główny Zarząd Informacji WP Zarząd IV. Rozpracowanie podjęto, ponieważ ustalono, że Waław Krzywiec jest „wrogo ustosunkowany do obecnej rzeczywistości oraz w okresie okupacji niemieckiej przebywał w niewoli niemieckiej w obozie Woldenberg”. W rozpracowaniu wykorzystywano m.in. informatorów: pseud. „Stal” nr rej. 6593 i pseud. „Stanisław” nr rej. 6323 - obaj z Dywizjonu Ścigaczy Marynarki Wojennej. Przed zarejestrowaniem APR przez Główny Zarząd Informacji WP Waław Krzywiec był objęty rozpracowaniem w ramach Teczki Kontrolno-Obszerwacyjnej prowadzonej przez Sekcję Informacji Jednostek Pływających Marynarki Wojennej w Gdyni. W wyniku podjętych działań ustalono, że ww. „pełniąc służbę w Odrodzonej Marynarce Wojennej był w ścisłym kontakcie z niektórymi oficerami Marynarki Wojennej należącymi do organizacji podziemnej, której członkiem również jest wyżej wymieniony, co zostało stwierdzone przez GZI MON”. W związku z tym, postanowieniem z 29.03.1951 przekwalifikowano zabarwienie sprawy z „wrogi element” na „podziemną organizację”. Postanowieniem z 14.08.1952 ARP złożono do archiwum w związku ze skazaniem Waława Krzywca na dożywocie wyrokiem Najwyższego Sądu Wojskowego z 21.07.1952 za „przestępczą działalność w ramach dywersyjno-szpiegowskiej organizacji”.

IPN BU 2386/13690 (E-2/6527).

Akta śledztwa prowadzonego przez Główny Zarząd Informacji MON Zarząd IV (4/51, 15/51) przeciw Waławowi Krzywcowi z lat 1952-1953. Aktem sporządzonym przez Szefa Zarządu IV GZI MON Waław Krzywiec został oskarżony o to, że: 1) Od początku 1946 do maja 1951 należał do „dywersyjno-szpiegowskiej organizacji w Marynarce Wojennej, która następnie została podporządkowana centralnemu kierownictwu dywersyjno-szpiegowskiej organizacji istniejącej w Ludowym WP”. W ramach tej organizacji w drugiej połowie 1947 utworzył komórkę dywersyjną na ORP „Błyskawica”, której działalnością kierował do początku 1949, a później przejął kierownictwo komórki w Dywizjonie Ścigaczy i werbował do niej nowych członków; 2) W tym czasie, jako oficer czynnej służby wojskowej, zbierał informacje stanowiące tajemnicę państwową i wojskową, które przekazywał „kierownictwu dywersyjno-szpiegowskiej organizacji z przeznaczeniem dla wywiadów imperialistycznych”. W aktach znajduje się także odpis wyroku Najwyższego Sądu Wojskowego (Sn. 14/52) z 21.07.1952, na mocy którego Waław Krzywiec został skazany na karę łączną - karę dożywotniego więzienia z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 lat i przepadek całego mienia. Do akt śledczych włączono także stenogramy zeznań Waława Krzywca złożonych na rozprawie sądowej 15.07.1952.

IPN BU 2386/13700, IPN BU 2386/13708, IPN BU 2386/13719, IPN BU 2386/13733-13735.

Akta śledztwa nr 4/51- teczka zawiera meldunki agentury celnej dotyczące Waclawa Krzywca z okresu od 04.07.1952 do 17.12.1957 składane przez agenta pseud. „Wojciechowski”. Do akt dołączono także wcześniejsze meldunki agenta pseud. „Michał” (z okresu czerwiec - wrzesień 1951). Waclaw Krzywiec był poddany długim i męczącym przesłuchaniom. Podczas rozmów z agentami utrzymywał, że na ORP „Błyskawica”, gdzie dowodził, nie było żadnej komórki szpiegowskiej. Uważał, że jest wrabiany w czasie śledztwa przez oficerów śledczych. Twierdził, że inni podejrzani nie mają na niego nic obciążającego. Źle znosił psychicznie rozstanie z żoną i niepewność co do wyroku.

IPN BU 2386/13737.

Akta Naczelnej Prokuratury Wojskowej Warszawie (III.Pn. 43/56/II) z lat 1951-1952 w sprawie śledztwa prowadzonego przeciwko Waclawowi Krzywcowi. 07.05.1951 Waclaw Krzywiec został zatrzymany. Śledztwo przeciwko niemu zostało wszczęte 10.05.1951 postanowieniem Kierownika Sekcji Śledczej OZI nr 8. Postanowieniem oficera śledczego GZI MON z 05.07.1952 Waclaw Krzywiec został pociągnięty do odpowiedzialności karnej. W toku przeprowadzonego śledztwa ustalono, że Waclaw Krzywiec: 1) Od początku 1946 do maja 1951 działał w „dywersyjno-wywiadowczej grupie na terenie Marynarki Wojennej. Jako członek tej grupy w drugiej połowie 1946 utworzył komórkę dywersyjną na ORP „Błyskawica”, a następnie po przeniesieniu służbowym kierował działalnością tej komórki w Dywizjonie Ścigaczy; 2) Gromadził i przekazywał kierownictwu dywersyjno-wywiadowczej organizacji wiadomości stanowiące tajemnicę państwową z zakresu obronności Polski. 07.07.1952 postanowiono o zamknięciu śledztwa.

IPN BU 00161/207, IPN BU 00161/212.

Jednostkę stanowi jeden tom akt śledztwa 4/51 zawierający akta personalne Waclawa Krzywca aresztowanego od 31.01.1952 do 30.07.1952, kiedy to został przekazany do Okręgowego Zarządu Informacji nr 8. W materiałach znajdują się: protokół rewizji osobistej z 31.01.1952, korespondencja, zezwolenia na przyprowadzenie więźnia na przesłuchania, karty daktyloskopijne, pokwitowania odbiorów przekazów pieniężnych/paczek.

IPN BU 2386/13736 (1855/95/274).

Akta nadzoru i wykonania kary w sprawie Waclawa Krzywca skazanego 21.07.1952 (Sn.14/52) przez Najwyższy Sąd Wojskowy na karę dożywotniego więzienia oraz utratę praw na 5 lat i przepadek mienia. Początkowo karę odbywał w Więzieniu w Gdańsku. 26.04.1953 został przeniesiony do Więzienia we Wronkach. Od 17.12.1955 przebywał w Więzieniu w Poznaniu.

IPN BU 00161/221.

Akta śledztwa nr 4/51 i Akta Rozpracowania Pojedynczego (ARP) krypt. „Konspirator” nr rej. 1113 z okresu 17.10.1946 - 20.02.1956, dotyczące innej osoby podejrzanej o „prowadzenie wrogiej działalności”. Nazwisko Waclawa Krzywca przechodzi w „Streszczeniu sprawy figuranta ARP »Konspirator«”, w charakterystyce figuranta i w notatce służbowej. Waclaw Krzywiec figuruje tam jako osoba z bliskiego otoczenia figuranta, z którym ten utrzymywał bliski kontakt, ponieważ również był przedwojennym oficerem.

IPN BU 2386/13697 (E-2/6527).

Akta rewizyjne w sprawie skazanych w tzw. „procesie komandorów”. Zgromadzenia Sędziów Najwyższego Sądu Wojskowego z 12.08.1952, wskutek wniesionych skarg rewizyjnych rozpoznało sprawy Wacława Krzywca i pozostałych komandorów, postanowiło (Zg.R. 13/52) nie uwzględniać wniesionych skarg rewizyjnych. Liczne wnioski i podania o udzielenie przerwy w odbywaniu kary dla Wacława Krzywca pozostawały bez uwzględnienia do 24.02.1956, kiedy to postanowieniem Najwyższego Sądu Wojskowego przyznano mu przerwę na okres 1 roku. Został zwolniony z więzienia we Wronkach tego samego dnia. Zmarł 12.03.1956 w czasie odbywania przerwy w karze. Postanowieniem Najwyższego Sądu Wojskowego z 24.04.1956 w uwzględnieniu wniosku Naczelnego Prokuratora Generalnego, uchylono wyrok Najwyższego Sądu Wojskowego (Sn. 14/52) z 21.07.1952 i sprawę tę przekazano Naczelnej Prokuraturze Wojskowej do uzupełnienia śledztwa. Postanowieniem Naczelnej Prokuratury Wojskowej (Pn. 43/56/II) z 26.04.1956 postępowanie karne w sprawie Wacława Krzywca zostało umorzone z braku dowodów winy.

IPN BU 00161/24.

Akta Naczelnej Prokuratury Wojskowej w Warszawie z lat 1956-1957 dotyczące badania odpowiedzialności byłych pracowników Głównego Zarządu Informacji, Naczelnej Prokuratury Wojskowej i Najwyższego Sądu Wojskowego do 1956 roku. Wacław Krzywiec figuruje w „Notatce w sprawie nadużyć w śledztwie w Organach Informacji”, jako jeden ze zmarłych w czasie odbywania kary. Zgodnie z notatką, w latach 1947-1954 w Głównym Zarządzie Informacji miały miejsce „liczne nadużycia w śledztwie”: „Znalazły one przede wszystkim wyraz w stosowaniu wobec aresztowanych niedopuszczalnych metod śledczych, polegających na biciu aresztowanych, stosowaniu tzw. konwejerów, stójek, osadzaniu w karcerze, lżeniu i szantażowaniu aresztowanych. Stosowanie tego rodzaju metod w większości wypadków doprowadziło do sfabrykowania spraw karnych i skazywania niewinnych ludzi”.

IPN BU 0874/1 t. 4.

Akta Międzyresortowej Komisji do Spraw Pomocy Osobom Rehabilitowanym z lat 1956-1957 w sprawie przyznania zasiłku, renty, dodatkowego pokoju w Gdyni oraz udzielenia pomocy w leczeniu dla wdowy po Wacławie Krzywcu. Wacław Krzywiec został aresztowany 07.05.1951 pod zarzutem udziału w konspiracji wojskowej w Marynarce Wojennej. Do aresztowania zajmował stanowisko dowódcy Dywizjonu Ścigaczy w stopniu komandora podporucznika. W śledztwie przeciwko Wacławowi Krzywcowi „stosowano niedozwolone metody”. Najwyższy Sąd Wojskowy wyrokiem z 21.07.1952 skazał go na łączną karę dożywotniego więzienia za udział w konspiracji i szpiegostwie. 25.02.1956 z uwagi na ciężki stan zdrowia udzielono mu przerwy w odbywaniu kary. 12.03.1956 zmarł na wolności wskutek zawału serca. 25.04.1956 Najwyższy Sąd Wojskowy uprzedni wyrok w sprawie Wacława Krzywca uchylił, a Naczelna Prokuratura Wojskowa z braku dowodów winy umorzyła śledztwo w jego sprawie. 18.05.1956 wdowa po Wacławie Krzywcu wnioskuje złożyła podanie o wynagrodzenie szkód i strat poniesionych w związku z niesłusznym skazaniem jej męża. Orzeczeniem Komisji z 23.05.1956 otrzymała pomoc, o którą wnioskowała.

IPN BU 660/494 (707/11/136).

Akta prokuratorskie z okresu 25.04.1995 - 27.12.1995 w sprawie śledztwa prowadzonego przeciwko skazanym w ramach tzw. „procesu komandorów”. Naczelna Prokuratura Wojskowa (Pn.Nadz. 66/95) 27.12.1995 postanowiła zmienić w interesie podejrzanych podstawę prawną i faktyczną umorzenia postępowania przygotowawczego, przyjmując że Waclaw Krzywiec i pozostali oficerowie nie popełnili zarzuconych im czynów. Zgodnie z uzasadnieniem postanowienia: wyrokiem Najwyższego Sądu Wojskowego w Warszawie z 21.07.1952 (Sn. 14/52) ww. oficerowie zostali uznani winnymi popełnienia zbrodni zdrady ojczyzny i szpiegostwa. Zgromadzenie Sędziów Najwyższego Sądu Wojskowego w Warszawie postanowieniem z 12.08.1952 (Zg.R. 13/52) utrzymało wyrok w mocy. Postanowieniem z 24.04.1956 Najwyższy Sąd Wojskowy w Warszawie po rozpoznaniu wniosku Naczelnego Prokuratora Wojskowego o wznowienie postępowania karnego w sprawie wszystkich skazanych oficerów, uchylił orzeczenie Najwyższego Sądu Wojskowego z 21.07.1952 jako oparte na fałszywych dowodach oraz wydane z rażącem naruszeniem przepisów prawa procesowego i przekazał tę sprawę Naczelnej Prokuraturze Wojskowej celem uzupełnienia postępowania przygotowawczego. Postanowieniem z 26.04.1956 (III Pn. 43/56/II) Naczelna Prokuratura Wojskowa umorzyła śledztwo z braku dowodów winy. Postanowienie to uprawomocniło się i było ostatnią decyzją merytoryczną w tej sprawie. Analiza materiału dowodowego przeprowadzona przez Naczelną Prokuraturę Wojskową w ramach postanowienia z 27.12.1995 doprowadziła do wniosku, że nie było rzeczywiście żadnych dowodów wskazujących na popełnienie przez oficerów zarzuconych przestępstw. Już w 1956 roku ustalono, że zeznania o utworzeniu podziemnej organizacji w Marynarce Wojennej i działalności szpiegowskiej na rzecz obcych wywiadów zostały wymuszone „drastycznymi środkami przymusu fizycznego i psychicznego”. Stwierdzono również, że: „sama koncepcja rzekomego istnienia w latach 1946-1951 w Wojsku Polskim organizacji antypaństwowej i szpiegowsko-dywersyjnej, grupującej oficerów wywodzących się z armii II Rzeczypospolitej Polskiej i formacji zbrojnych - stanowiących jej kontynuację w czasie II wojny światowej - realizowana była w ówczesnych organach informacji wojskowej, jako element walki politycznej. W tym stanie rzeczy, zważywszy że już w 1956 stało się oczywiste, iż skazani nie dopuścili się przypisanych im przestępstw, umorzenie postępowania przygotowawczego, li tylko na podstawie »braków dowodów winy« było niezasadne”.

IPN BU 1207/426.